

ТКАЧЕНКО

Сергій Анатолійович
nikoblikaudit@inbox.ru

УДК 338.242.2:[65.012.122:338.43]

к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту, в.о. ректора Вищого навчального закладу Міжнародний технологічний університет "Миколаївська політехніка"

ЯКОСТІ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПРОБЛЕМ ПІДСИСТЕМИ МАЙБУТНЬОЇ ДІАГНОСТИКИ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА ТА ВИРОБНИЧОГО ОБ'ЄДНАННЯ

QUALITIES FUTURE SETTLEMENT DIAGNOSE PROBLEMS IN THE SYSTEM OF STRATEGIC MANAGEMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISE ACTIVITY AND PRODUCTION ASSOCIATION

У статті висвітлено особливості вирішення ретроспективних задач діагностики виробничо-господарської діяльності підприємства шляхом поглибленого використання наукових засад спроектованої і впровадженної укрупненої блок-схеми системи правил функціонально розвинутого вирішення завдання діагностики плинності робочої сили на підприємстві. Вирішення завдання діагностики плинності робочої сили на промисловому підприємстві та виробничому об'єднанні за допомогою машин електронних цифрових дозволяє: скоротити трудомісткість розрахунків, виконуваних працівниками відділу кадрів, і вивільнити час для виконання інших науково-дослідних та контрольних функцій; прискорити подання споживачам необхідної економіко-аналітичної інформації щодо плинності робочих кадрів на підприємстві; підвищити якісні характеристики і технічні параметри одержуваної економіко-аналітичної інформації за рахунок усунення

помилки, що допускаються при ручному підрахунку; отримати реальну наукову основу для розробки заходів технічного, організаційного та соціально-економічного характеру, спрямованих на скорочення плинності робочих кадрів на підприємстві. Наведений перелік питань, що вирішуються при проектуванні в системах стратегічного управління діяльністю підприємств (об'єднань) підсистеми діагностики, далеко не повний. Можна назвати застосування універсальних методів створення підсистеми, підготовка кадрів фахівців і цілий ряд інших питань, вирішення яких виступає не менш актуальним.

В статье освещены особенности решения ретроспективных задач подсистемы диагностики производственно-хозяйственной деятельности предприятия путем углубленного использования научных основ, спроектированной и внедренной укрупненной блок-схемы системы правил функционально развитого решения задачи диагностики текучести рабочей силы на предприятии. Решение задачи диагностики текучести рабочей силы на промышленном предприятии и производственном объединении с помощью машин электронных цифровых позволяет сократить трудоёмкость расчётов, выполняемых работниками отдела кадров, и высвободить время для выполнения других научно-исследовательских и контрольных функций; ускорить представление потребителям необходимой экономико-аналитической информации о текучести рабочих кадров на предприятии; повысит качественные характеристики и технические параметры получаемой экономико-аналитической информации за счёт устранения ошибок, допускаемых при ручном подсчёте; получить реальную научную основу для разработки мероприятий технического, организационного и социально-экономического характера, направленных на сокращение текучести рабочих кадров на предприятии. Приведённый перечень вопросов, решаемых при проектировании в системах стратегического управления деятельностью предприятий (объединений) подсистемы диагностики, далеко не полный. Можно назвать применения универсальных методов создания подсистемы, подготовка кадров специалистов и целый ряд других вопросов, решение которых выступает не менее актуальным и др.

The article highlights the features of the solution of problems of retrospective diagnosis of industrial and economic activity of the enterprise through the use of in-depth scientific foundations designed and implemented by the enlarged block diagram of a system of rules developed solutions functionally diagnostic yield of labor problems at the company. Solution diagnostic labor turnover in the enterprise with the help of electronic digital computers tasks reduces the complexity of the calculations performed by the employees of the personnel department, and free up time for other research and monitoring functions; expedite consumers needed economic and analytical information on turnover of personnel in the enterprise; improve quality characteristics and specifications are derived economic and analytical information by eliminating the errors inherent in manual counting; get real scientific basis for the development of measures of technical, organizational and socio-economic measures aimed at reducing the turnover of personnel in the enterprise. The above list of issues to be addressed in the design of systems of strategic management activities of enterprises subsystem diagnostics is far from complete. You can call the application of universal methods for creating subsystems, training specialists and a number of other issues which are no less important.

Ключові слова: вирішення, виробниче об'єднання, діяльність, економіко-аналітичні інформаційні дані, особливість, підсистема, подальша діагностика, промислове підприємство, система стратегічного управління

Ключевые слова: деятельность, особенность, подсистема, последующая интегрированная диагностика, производственное объединение, промышленное предприятие, решение, система стратегического управления, функция, экономика, экономико-аналитические информационные данные

Keywords: activity, feature, subsystem, subsequent integrated economic diagnostics, Production Association, industrial enterprise, decision, strategic management system, function, economic information and analytical data

ВСТУП

Вирішення ретроспективних завдань економічної діагностики діяльності підприємства (об'єднання) має багато спільного з вирішенням подібних завдань у внутрішньогосподарському комплексному аналізі та оцінці: періодичність вирішення, обумовлена періодичністю підведення підсумків діяльності; застосування різних алгоритмів розв'язання задач; наявність великої кількості інформаційних зв'язків, як із завданнями підсистеми діагностики, так і з завданнями інших функціональних підсистем; можливість використання широкої номенклатури технічних засобів; організація вирішення завдань, як правило, за наперед складеним розкладом та багато чого іншого. Відмінна особливість цих завдань полягає в тому, що основними постачальниками інформації для ретроспективних завдань діагностики роботи підприємств (об'єднань) виступають підсистеми техніко-економічного планування і бухгалтерського обліку та звітності, а також підсистеми, що керують різними елементами виробничого процесу; кадрами, якістю, матеріальними ресурсами тощо. Так, наприклад, одним із завдань підсистеми діагностики, що входить в блок ретроспективної діагностики діяльності підприємства, виступає завдання діагностики плинності робочої сили на підприємстві. Призначення даного завдання – формування і подання відділу кадрів, відділу праці та заробітної плати, бюро економічної діагностики планово-виробничого відділу і іншим зацікавленим службам підприємства та громадським організаціям інформації про показники і причини плинності робочої сили на суб'єкті господарської діяльності в розрізі підрозділів та професій робітників за місяць, квартал і з початку року. При цьому передовий практичний досвід реального сектора економіки країни та виконані наукові дослідження робіт таких провідних вчених-економістів як Н.А. Балалаєва [1], Б.С. Випряжкін [2], В.М. Глаз [3], Д.С. Дмитрієв [4], К.В. Жівулін [5], О.Є. Лачінін [6], І.С. Машинська [7], В.О. Омельченко [8], А.М. Русак [9], Г.Д. Трофимов [10], С.С. Харитонов [11], Т.В. Хомутова [12], І.В. Шамріна [13] і інших, переконливо доводять та свідчать, що інформація про плинність в досліджуваному і оцінюваному періоді видається як в абсолютних, так і у відносних показниках і критеріях, а також в порівнянні з відповідними показниками минулого року. При вирішенні комплексу завдань в перший рік показники порівняння з минулим роком не розраховують, інше.

МЕТА РОБОТИ лежить в основоположній площині висвітлення особливостей вирішення ретроспективних завдань діагностики в системі стратегічного управління діяльністю промислових підприємств та виробничих об'єднань шляхом поглибленого використання наукових засад спроектованої і впровадженої укрупненої блок-схеми системи правил функціонально розвинутого вирішення завдання діагностики плинності робочої

сили на підприємстві і ін.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретико-методологічною основою даної наукової статті виступає діалектичний метод і основні положення теорії функції діагностики, системи управління. У процесі дослідження використовувалися наступні методи: *абстрактно-логічний* (для теоретичного узагальнення та формулювання висновків); *монографічний* (при дослідженні теоретичних методик функції діагностики, системи управління); *економіко-статистичний*, *розрахунково-конструктивний*, *порівняльний* (при комплексному аналізі і оцінці стану підсистеми діагностики підприємства (об'єднання)); *групування* (з метою характеристики окремих етапів узагальненої схеми дій вирішення задачі діагностики плинності робочої сили на підприємстві (об'єднання)); *графічний* (при побудові укрупненої блок-схеми сукупності послідовних кроків функціонально розвинутого вирішення ретроспективної (подальшої) задачі діагностики плинності робочої сили на підприємстві (об'єднання)) і ін.

РЕЗУЛЬТАТИ

Початкова інформація для вирішення завдання діагностики плинності робочої сили на підприємстві формується у відділі функціонально розвинених систем стратегічного управління діяльністю промислових підприємств та виробничих об'єднань. Зокрема, в підсистемі управління кадрами вирішується завдання коригування масиву працюючих і скупчення їх руху, в рамках якого створюються два зосередження: конгломерат працюючих на підприємстві та сукупність руху кадрів підприємства. Ці послідовності однотипних елементів формуються на цифрових носіях даних.

Крім них в процесі вирішення завдання діагностики плинності робочої сили на підприємстві для отримання інформації, що характеризує зміну показників і критеріїв економічної ефективності (рентабельності) плинності кадрів у порівнянні з попередніми періодами, використовується раніше сформована в означеному завданні частина даних довідкової інформації – іменованій набір однотипних змінних показників плинності робочих за минулий рік. Цей інформаційний абстрактний тип даних містить відомості про плинність робочої сили в абсолютних і відносних показниках і критеріях економічної ефективності (якості) за кожним підрозділом та підприємством в цілому, за кожен місяць і за кожен квартал минулого року, а також за весь минулий рік. Залежно від етапу розрахунку вказаний інтерфейс до сховища даних може розглядатися і як вихідний. Цифровим носієм інформації для словника передбачений магнітний диск. Термін його зберігання - один рік, ін.

При вирішенні завдання в якості нормативно-довідкової інформації використовуються наступні ключові інформаційні документи: класифікатор техніко-економічної інформації з кадрів,

класифікатор професій робітників, класифікатор причин звільнення тощо. Так, причинами плинності кадрів вважаються наступні системні фактори впливу: незадоволеність організацією та умовами праці, незадоволеність оплатою праці, незадоволеність відносинами із адміністрацією, відсутність умов для кар'єрного зростання, незадоволеність змістом роботи, відсутність перспективи поліпшення житлових умов, віддаленість житла від роботи, незабезпеченість місцем в дитячому закладі, відсутність умов для навчання, інші причини звільнення за власним бажанням, прогули і інші порушення трудової дисципліни та такє ін.

Процес вирішення задачі передбачає формування чотирьох проміжних таблиць економіко-аналітичної інформації: середньооблікова чисельність робітників у досліджуваному і оцінюваному періоді; розподіл звільнених робочих за підрозділами та причинами звільнення; розподіл звільнених робітників за професіями і причинами звільнення; розподіл звільнених робітників за професіями та ступенем механізації і автоматизації форм праці.

В результаті вирішення задачі формуються в табличній формі вихідні документи, що характеризують плинність робочої сили на промисловому підприємстві (об'єднанні) в досліджуваному та оцінюваному періоді. На початковому етапі передбачена, зокрема, видача наступних форм таблиць: діагностика плинності робочих підприємства (об'єднання) станом на дату; діагностика звільнень робітників підприємства (об'єднання) з причин плинності за період; діагностика плинності робочої сили підприємства (об'єднання) в розрізі професій за період; діагностика розподілу робочих звільнених із підприємства (об'єднання) із причин плинності в залежності від ступеня механізації і автоматизації праці станом на конкретну дату, багато ін.

На наступних етапах сучасного функціонального розвитку інтегрованої економічної діагностики чисельного складу працівників підприємства (об'єднання) перелік вихідних форм за цією задачею може бути збільшений.

Всі вихідні інформаційні форми видаються в одному екземплярі та оперативно розмножуються потім в кількості, вкрай необхідній для їх подання до відділу кадрів, відділу праці і заробітної плати, бюро комплексного аналізу та оцінки (інтегрованої економічної діагностики) планово-виробничого відділу і іншим громадським організаціям та багато ін.

Завдання діагностики плинності робочої сили на підприємстві виступає частиною іншого, більш загального завдання періодичної діагностики – інтегрованої економічної діагностики стану і руху чисельного складу працівників підприємства. В процесі проектування та впровадження цього завдання повинні бути передбачені його інформаційні зв'язки і з іншими завданнями функціонально розвинутої системи стратегічного управління діяльністю промислового підприємства і науково-виробничого об'єднання ін.

Система операцій вирішення задачі діагностики

плинності робочої сили на підприємстві складається із 4 (чотирьох) етапів: Етап 1. Формування структур даних звільнення робітників за досліджуваний та оцінюваний період в розрізі підрозділів; професій робітників, причин звільнення, а також за ступенем механізації і автоматизації праці. Етап 2. Формування ряду облікової чисельності робітників в досліджуваному та оцінюваному періоді. Етап 3. Розрахунок показників плинності робочої сили в досліджуваному і оцінюваному періоді в розрізі підрозділів, професій та причин звільнення. Етап 4. Розрахунок показників плинності робочої сили в досліджуваному і оцінюваному періоді за ступенем механізації і автоматизації праці і багато ін.

На рис. 1 представлена спроектована та впроваджена в практику укрупнена блок-схема припису сучасного функціонально розвинутого вирішення цільової задачі діагностики плинності робочої сили на об'єднанні.

Безпосередньо в завданні визначення показників плинності робочої сили здійснюється шляхом знаходження абсолютної чисельності робочих, які звільнилися з підприємства в досліджуваному і оцінюваному періоді (місяць, квартал, півріччя, рік) за підрозділами, робітничими професіями, причинами звільнення та ступенями механізації, автоматизації праці, із подальшим розрахунком відношення знайдених абсолютних категорій величин до середньооблікової чисельності робітників підприємства, підрозділів і так далі за той же період, а також знаходження величин зміни показників за досліджуваний та оцінюваний період у порівнянні з рівнем відповідних показників і критеріїв економічної ефективності за минулий період та такє ін.

ВИСНОВКИ

Вирішення завдання інтегрованої діагностики плинності робочої сили на підприємстві (об'єднанні) за допомогою машин електронних цифрових дозволяє: скоротити трудомісткість розрахунків, виконуваних працівниками відділу кадрів, і вивільнити час для виконання інших науково-дослідних та контрольних функцій; значно прискорити подання споживачам необхідних економіко-аналітичних інформаційних даних по плинності робочих кадрів на підприємстві; підвищити якісні характеристики і технічні параметри одержуваної економіко-аналітичної інформації за рахунок усунення помилок, що допускаються при ручному підрахунку; отримати реальну наукову основу для розробки заходів технічного, організаційного та соціально-економічного характеру, спрямованих на скорочення плинності кадрів. Наведений перелік питань, що вирішуються при проектуванні в системах стратегічного управління діяльністю промислових підприємств і науково-виробничих об'єднань підсистеми діагностики, далеко не повний. Можна назвати застосування універсальних методів створення підсистеми, підготовка кадрів фахівців і цілий ряд інших питань, вирішення яких є не менш актуальним, ін.

Рис. 1. Укрупнена блок-схема програми функціонально розвинутого вирішення ретроспективного (подальшого) завдання інтегрованої економічної діагностики плинності робочої сили на підприємстві

Список використаних джерел

1. Балалаева, Н.А. Формирование системы эффективной мотивации инженерного труда в угледобывающих организациях: диссертация ... к. э. н.: 08.00.05 / Балалаева Наталья Анатольевна; [Место защиты: Науч.-исслед. институт труда и социального страхования]. - Новокузнецк, 2009. - 161 с.: ил.

2. Выпрядкин, Б.С. Формирование корпоративной культуры предприятий авиационной промышленности в условиях реструктуризации: автореферат диссер. ... к. э.н.: 08.00.05 / Выпрядкин Борис

Сергеевич; [Место защиты: Всерос. заоч. финансово-экономический ин-т]. - Москва, 2011. - 23 с.

3. Глаз, В.Н. Теория и методология трудовой мотивации работников потребительской кооперации: диссертация ... д. э. н.: 08.00.05 / Глаз Виктор Николаевич; [Место защиты: Бел. ун-т потреб. кооп.]. - Белгород, 2007. - 398с.

4. Дмитриев, Д.С. Обеспечение экономической устойчивости промышленного предприятия на основе оптимизации размещения производственных объектов: диссер. ... к. э. н.: 08.00.05 / Дмитриев

Дмитрий Сергеевич; [Место защиты: Юго-Зап. гос. универ-т]. - Курск, 2010. - 189с.: ил.

5. Живулин, К.В. Развитие стимулирования персонала в системе управления промышленным предприятием: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.05 / Живулин Константин Владимирович; [Место защиты: Финансово-технологическая академия]. – Королев, 2013. – 181 с.: ил.

6. Лачинин, А.Е. Формирование и реализация стратегии развития строительной организации: диссертация ... к.э.н.: 08.00.05 / Лачинин Александр Евгеньевич; [Место защиты: Росс. акад. гос. службы]. - Москва, 2010. - 177 с.

7. Машинская, И.С. Управление организационным развитием хозяйствующего субъекта: на примере полиграфической деятельности: диссертация ... к. э. н.: 08.00.05 / Машинская Ирина Сергеевна; [Место защиты: Моск. гос. универ-т печати им. Ивана Федорова]. – Москва, 2012. – 169 с.: ил.

8. Омельченко, В.О. Управление финансовой устойчивостью промышленных предприятий, функционирующих в условиях конкуренции: диссер. ... к. э. н.: 08.00.05, 08.00.10 / Омельченко Виталий Олегович; [Место защиты: Рост. гос. эконом. ун-т «РИНХ»]. - Ростов-на-Дону, 2014. - 242с.: ил.

9. Русак, А.Н. Формирование системы управления знаниями в коммерческих организациях: дис. ... к.э.н.: 08.00.05 / Русак Анна Николаевна; [Место защиты: С.-Петерб. торг.-экон. ин-т]. - Санкт-Петербург, 2011. - 236с.

10. Трофимов, Г.Д. Разрешение конфликтов в трудовых коллективах [Текст]/Г.Д. Трофимов. - Москва: Лаборатория Книги, 2010. - 176с.: ил., табл.

11. Харитонов, С.С. Методическое обеспечение оценки и анализа эффективности функционирования малых промышленных организаций: дис. ... к. э. н.: 08.00.05 / Харитонов Сергей Сергеевич; [Место защиты: ГОУВПО «Московский государственный областной ун-т»]. – Москва, 2008. - 174 с.: ил.

12. Хомутова, Т.В. Модернизация системы стимулирования труда в газораспределительных организациях: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.05 / Хомутова Татьяна Васильевна; [Место защиты: Саратов. гос. технич. ун-т им. Ю.А. Гагарина]. - Саратов, 2014. - 218 с.

13. Шамрина, И.В. Управление развитием промышленных организаций на основе инструментов экономического мониторинга: на примере мясоперерабатывающего производства: диссер. ... к. э. н.: 08.00.05 / Шамрина Ирина Викторовна; [Место защиты: Юго-Зап. гос. ун-т]. - Курск, 2013. – 316 с.